

1113 Sääksjärven aseman asemakaavan muutos

Kunnanhallitus 16.09.2024 § 202

Valmistelija yhdyskunnan palvelualue, kehittämisarkkitehti Maija Villanen

Sääksjärven aseman asemakaavan muutoksen lisääminen kaavoitusohjelmaan

Yhdyskunnan palvelualue esittää kunnanhallitukselle asemakaavan muutoksen käynnistämistä Sääksjärven juna-aseman toteuttamiseksi. Tavoitteena on sijoittaa uusi juna-asema sekä siihen keskeisesti liittyvät kulkuyhteydet Sääksjärven keskustan länsipuolelle, pääradan varteen. Samalla tutkitaan asuinrakennusten ja liiketilojen sijoittamista aseman yhteyteen.

Sääksjärven keskustan tarkentuva suunnittelu

Sääksjärven aluetta kehitetään kestävästä kaupunkikehityksen periaattein monipuoliseksi ja eläväksi keskustaksi, jonka hyviä liikenneyhteyksiä ja identiteettiä vahvistetaan. Alueen ensimmäisissä yleiskaavatyön jälkeen käynnistyvissä asemakaavanmuutoksissa suunnitellaan Sääksjärven maankäyttöä, rakentamista, liikennejärjestelyjä, kaupunkikuvaa ja palveluja keskeisellä sijainnilla. Sääksjärvellä on juuri käynnistymässä myös torikorttelin asemakaavan muutos nro 1112.

Sääksjärven aseman suunnittelualueen alustava raja on esitetty liitteessä. Alue on laajuudeltaan hieman yli 11 hehtaaria. Siitä suurin osa eli 5,9 hehtaaria on valtion omistuksessa. Kunta omistaa 3,9 hehtaaria. Muilla omistajilla on hehtaaria pienempiä omistuksia. Suunnittelualueelle sijoittuu myös yksityisiä kiinteistöjä. Tavoitteena on kehittää aluetta pääosin liikennealueina. Asuinrakennuksia ja liiketiloja selvitetään aivan aseman välittömään läheisyyteen. Tavoitteena on liikennealueita kehittämällä vahvistaa myös alueen identiteettiä, minkä vuoksi suunnittelussa on huomioitava myös visuaalista ilmettä.

Nykyinen kaavatilanne

Sääksjärven uusi juna-asema on keskeinen osa Lempäälän kunnan strategista kehittämistä. Se on kirjattu kunnan strategiseen osayleiskaavaan (14002, 18.8.2021). Uutena seisakkeena se on merkitty jo nykyisin Sääksjärven-Kuljun pohjoisosan osayleiskaavaan (12008, 13.12.1995) sekä rautatieasemana valmisteilla olevaan Sääksjärven osayleiskaavaan (12020).

Strateginen osayleiskaava edellyttää, että asemien ja seisakkeiden lähiympäristöjen suunnittelussa tulee mahdollistaa sujuva liityntäpysäköinti eri liikennemuodoilla. Ratamaisemaa tulee kehittää taajamamaiseman visuaalisena osana. Sääksjärven osayleiskaava linjaa, että rautatieasema on seudullisen joukkoliikenteen merkittävä vaihtopaikka, missä tulee ottaa huomioon liityntäpysäköinnin tarpeet, saattoliikenteen ratkaisut sekä joukkoliikenteen vaihtomatkojen sujuvuus ja esteettömyys. Aseman seutua kehitetään monipuolisena asumisen ja palvelujen alueena. Pysäkillä johtavia kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä kehitetään.

Sääksjärven osayleiskaavan valmistelun yhteydessä on laadittu useita asemien, seisakkeiden ja rautatieliikenteen selvityksiä, jotka toimivat lähtötietoina aseman suunnittelussa. Lisäksi vuonna 2023 valmistui ja

hyväksyttiin Sääksjärven yleissuunnitelma, jossa asemalle on osoitettu sijainti osana kehittyvää Sääksjärven keskustarakennetta.

Asemakaavoissa tarkasteltava alue on pääosin liikennealueita: rautatiealuetta, yleisen tien aluetta, katualuetta ja pysäköintialuetta. Lisäksi alueelle sijoittuu suojaviheraluetta ja puistoa sekä vähäisempinä alueina muita toimintoja.

Strategiset tavoitteet

Kuntastrategia 2030 pohjaa kestäväan kasvuun ja viihtyisyyteen sekä liikenteen muutosilmioon, jossa raideliikenne tulee olemaan tulevaisuudessa yksi kehityksen painopisteistä ja Sääksjärvi kehitettävä alue. Tavoitteena on vahvistaa kestäviä työ- ja asiointiliikkumisen muotoja ja tukea joukkoliikennettä erilaisilla suunnitteluratkaisuilla. Lisäksi aseman toteuttamisella on keskeinen rooli työssä vähentää 80 % kasvihuonepäästöjä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Strategian mukaisesti kasvatamme asemanseutuja ja keskitämme kaavoitusta lähijuna-asemien sekä joukkoliikennereittien varten.

Sääksjärven keskustan kehittäminen

Sääksjärvi on tällä hetkellä paikallisia palveleva keskus, mutta sen profiili tulee kehittymään, kun juna-asema ohjaa ihmisiä eteläiseltä kaupunkiseudulta kulkemaan aiempaa enemmän Sääksjärven kautta. Uusi asema parantaa alueen saavutettavuutta, houkuttelee uusia yrityksiä, investointeja ja asukkaita alueelle. Mahdollisuudet kehittämiselle ovat erinomaiset, sillä viiden kilometrin etäisyydellä Sääksjärvestä asuu merkittävä määrä asukkaita jo nykyisin. Sääksjärven osayleiskaavatyö ja sen yhteydessä valmistunut yleissuunnitelma antavat hyvän lähtölaukauksen Sääksjärven keskustan kehittämiselle.

Ennakkovaikutusten arviointi

Asemakaavan käynnistämiseen ohjaavat sekä lainvoimainen että valmistelussa oleva Sääksjärven osayleiskaava. Aseman kehittäminen on myös keskeinen valtion ja Tampereen kaupunkiseudun valmistelevan MAL-sopimuksen (maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen) kehittämiskohteista. Asemakaavan käynnistämiseen on näin ollen sitouduttu strategisella tasolla. Asemakaavan muutos on myös keskeinen keino vaikuttaa kunnan kasvihuonekaasupäästöihin positiivisella tavalla. Hankkeen käynnistäminen edellyttää sekä kaavoituksen että infrasuunnittelun suunnitteluresurssien käyttämistä sekä asiantuntijatyön tilaamista. Hankkeessa tullaan arvioimaan vaikutuksia asemakaavan vaatimalla tasolla.

Lisätietoja ja toimivalta

Päätös ei ole valituskelpoinen, vaan vain valmistelua ja täytäntöönpanoa koskeva päätös. (MRL 51 §, kuntalaki 91 §, KHO:2003:16). Asemakaavan hyväksymisestä päättää myöhemmin kunnanvaltuusto.

Lempäälän kunnan hallintosäännön (1.7.2024) mukaan kunnanhallitus hyväksyy muutokset kaavoitusohjelmaan ja kunnanvaltuusto hyväksyy myöhemmin asemakaavan, mikäli kaavalla on merkittävää vaikutusta kunnan elinkeinoelämään ja kaupunkikuvaan (5. luku 1 §).

Tähän asiaan liittyy yksi liite.

Lisätietoja: kehittämisarkkitehti Maija Villanen, puh. 040 133 7764

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää lisätä Sääksjärven aseman asemakaavan muutoksen kaavoitusohjelman A-koriin ja päättää tehdä asemakaavan laadinnan kunnan kustannuksella. Asemakaavan hyväksymisestä päättää myöhemmin kunnanvaltuusto.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.
Otteet	
Tiedoksi	Kehittämisarkkitehti
Yhdyskuntalautakunta 03.12.2024 § 189	

Valmistelija yhdyskunnan palvelualue, kehittämisarkkitehti Maija Villanen

Asemakaavamuutoksen vireille tulo ja osallistumis- ja arviointi-suunnitelman nähtäville asettaminen

Väylävirasto valmistelee parhaillaan Riihimäki–Tampere-ratayhteyden selvitystyötä, jonka tilannekatsauksen mukaan Sääksjärven seisake olisi mahdollisimman nopeasti toteutuva. Tämän vuoksi on ensisijaista tutkia ja varmistaa uuden aseman ja sen kulkujen tilavaraukset ja kaavatilanne.

Asemakaavan tavoitteet ovat tältä osin hieman tarkentuneet siten, että tärkeintä on selvittää ja mahdollistaa uusi juna-asema sekä siihen keskeisesti liittyvät kulkuyhteydet Sääksjärven keskustan länsipuolelle, pääradan varteen. Sääksjärven yleissuunnitelmaa toteutetaan osa-alue kerrallaan siten, että asumista tutkitaan ensi sijaisesti alkuvaiheessa uuden torin ympäristöön Sääksjärven torikorttelin asemakaavan muutos-hankkeessa nro 1112. Tässä hankkeessa asumisen sijoittumista aseman läheisyyteen tutkitaan vain siltä osin, että sille ei muodostu estettä tulevaisuudessa.

Valmistelussa on tunnistettu, että Sääksjärven nykyinen lähiömäinen ulkoasu kaipaa uudistusta, sillä alueella ei ole kovin vahvaa identiteettiä. Uuden aseman myötä halutaan luoda tunnistettava ja mieleenpainuva ilme, joka toisi raikkautta ja vetovoimaisuutta alueelle sekä ohjaisi ja houkuttelisi junamatkustamiseen.

Päätöksen liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu asemakaavan muutoshankkeen suunnittelun lähtötiedot, selvitystarpeet, prosessin osalliset sekä tiedottamista ja osallistumista koskeva alustava aikataulu. Tavoitteena on valmistella asemakaavaluonnos nähtäville keväällä 2025.

Toimivalta: esim. Lempäälän kunnan hallintosäännön (1.7.2024) 5. luvun 6 §:n kohdan 21 mukaan yhdyskuntalautakunta päättää kaavoitusohjelman mukaisen kaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta.

Tähän asiaan liittyy yksi liite.

Lisätietoja kehittämisarkkitehti Maija Villanen, puh. 040 133 7764

Esittelijä	Kaavoituspäällikkö
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää asemakaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	Kehittämisarkkitehti ja kaavoitusavustaja
Yhdyskuntalautakunta 21.05.2025 § 69 624/10.02.03/2024	

Valmistelija yhdyskunnan palvelualue, kehittämisarkkitehti Maija Villanen

Asemakaavaluonnoksen nähtäville asettaminen

Asemakaavaluonnos uudelle Sääksjärven asemalle on laadittu kunnan tilaaman liikenteen yleissuunnitelman pohjalta. Aseman laiturialueen ympärille on suunniteltu aseman toiminnan kannalta tarpeelliset aukiot ja kulkuväylät, joiden tilavaatimukset on merkitty asemakaavakarttaan. Nykyisiä katualueita on osittain tarpeen leventää. Uusi asema hyödyntää nykyistä Sääksjärven ylikulkusiltaa junalaiturien välillä kulkemiseen. Asemakaavaratkaisussa esitetään laiturien eteläpäähän uusi rautatien ylikulku: Sääksinsilta, joka palvelee ensisijaisesti rautatieliikennettä ja junalaitureita, erityisesti alkuvaiheessa, kun yleiskaavassa osoitettua lännessä sijaitsevaa Birgitanmetsän asuinaluetta ei ole vielä toteutettu. Sillalla on keskeinen vaikutus aseman ja junalaitureiden saavutettavuuteen, palvelutasoon sekä matkaketjuihin, erityisesti etelän suunnasta saavuttaessa.

Radan länsipuolelle on suunniteltu uusi liityntäpysäköintialue henkilöjunaliikenteen matkustajia ja rautatieliikenteen kehittämistä varten. Asemaympäristön tulevaan kehitykseen on varauduttu osoittamalla erityisalueita, jotka turvaavat strategisen kehittämisen edellytykset keskeisillä paikoilla laiturien äärellä. Sääksjärventie on Sääksjärven ylikulkusillan vuoksi keskeinen kulkuväylä asemalle. Sääksjärventien kehittämisessä on otettu huomioon tulevan 2-kehän liikenteelliset vaatimukset. Tampereentie muuttuu yleisestä tiestä kunnan katualueeksi.

Suunnittelun tavoitteena on muuttaa Sääksjärven keskustan ilmettä. Muutosta ohjataan kaavan yleismääräyksillä, joissa korostetaan vahvan identiteetin luomista, rakenteiden ja rakennusten omintakeista ja erottuvaa ulkoasua sekä arkkitehtonisesti korkeatasoisia katu- ja korttelitiloja. Viherrakentamisella pyritään lisäämään alueen viihtyisyyttä. Alueen hahmotettavuutta ja tunnistettavuutta pyritään parantamaan saavutettavuuden lisäämiseksi. Lisäksi alueelle on annettu uusia nimiä, joilla pyritään luomaan mielikuvia ja asettamaan tavoitteita suunnittelulle.

Sääksjärven aseman suunnittelu

Sääksjärven aseman esisuunnittelu kunnan, väyläviraston sekä Tampereen kaupunkiseudun kanssa on juuri käynnistymässä. Esisuunnittelu vaikuttaa asemakaavan etenemisaikatauluun siten, että hankkeita viedään eteenpäin saman tahtisesti. Asemakaavaluonnoksen aineisto toimii kunnan antamana lähtötietona esisuunnittelua varten.

Lempäälän kunnan hallintosäännön (1.3.2025) 5 luvun 6 § mukaan yhdyskuntalautakunta vastaa kaavoituksen valmistelusta ja kohdan 37 mukaan päättää asemakaavaluonnoksen asettamisesta nähtäville.

Tähän asiaan liittyy 6 liitettä.

Lisätietoja kehittämisarkkitehti Maija Villanen puh. 040 133 7764.

Esittelijä	Kaavoituspäällikkö
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää asettaa asemakaavan muutosluonnoksen nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	Kaavoitusavustaja